

ФІЛОСОФІЯ МОДИ ЇЇ ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ

Л.В. КОЗЛОВСЬКА

Хмельницький національний університет

Як відомо, мода представляє собою сукупність популярних стилів одягу, взуття, аксесуарів, зачісок і макіяжу, які домінують в певний період часу серед певної групи людей [3]. У давніх цивілізаціях, таких як Стародавній Єгипет, Римська імперія та Середньовіччя, існували конкретні правила щодо одягу, які відображали соціальний статус та роль особи в суспільстві. Сьогодні мода стала надзвичайно різноманітною і люди мають можливість обирати стиль, який відповідає їх смакам та індивідуальності. Модні дизайнери постійно експериментують з формами, кольорами і матеріалами, створюючи нові тенденції та концепції. Важливо відзначити, що мода не тільки відображає красу і стиль, але також віддзеркалює соціальні, політичні та культурні тенденції, може бути засобом вираження індивідуальності та самовираження, а також інструментом для представлення конкретних ідей і цінностей [1].

Основні принципи моди включають в себе такі аспекти, як старання зробити предмет швидко застарілим, щоб стимулювати появу нових моделей; постійне створення нових форм і дизайну в моді; властивість бути мінливою, змінюватися з часом; зменшення тривалості циклу модних тенденцій; розповсюдження моди. Вплив моди як соціокультурного явища на процес регулювання поширення модних новацій в суспільстві, що є основою для розуміння механізмів функціонування галузі модного одягу та взуття, було детально досліджено в роботах таких науковців, як Г. Блуммер, Г. Зіммель, Ч. Кінг, Т. Веблен та Д. Філд [2]. Існують різні соціологічні підходи до аналізу моди, серед яких:

- підхід, який базується на ідеї наслідування, що є основним принципом розвитку та функціонування суспільства і як джерело прогресу за Г. Тардом і Г. Зіммедем;

- теорія демонстративної поведінки, яку розробили Т. Веблен та В. Зомбарт.

Основною методологічною конструкцією є "показне (демонстративне) споживання" та "імідж". Мода розглядається як вираз буржуазного індивідуального іміджу, призначеного для підкреслення класових відмінностей тобто, висока ціна це засіб показу свого статусу;

- концепція пояснення моди на основі колективної поведінки, запропонована Г. Блумером. Третій підхід розглядає процеси моди як "елементарні форми поведінки". Суть цієї теорії полягає в тому, що процеси в моді в багатьох відношеннях схожі на процеси колективного реагування новим соціальним нормам, вони виникають внаслідок необхідності відповідати загальній тенденції, навіть без власного переконання чи розуміння;

- підхід, що використовує семіотику для вивчення моди, і включає в себе роботи Р. Барта, Р. Сеннета і Ж. Бодрійяра. Модада, може проявлятися у різних сферах, і одна й та ж форма може набувати різних виявів.

За твердженням А. Гофмана мода має сім соціальних функцій [4], зокрема:

- збереження і підтримка культурної різноманітності та єдності, що допомагає зберігати та підтримувати культурну різноманітність та єдність. Мода сприяє виразу різних індивідуальностей, а водночас створює спільні культурні точки поєднання та зв'язки між людьми;

- інноваційна, яка сприяє новаторству, впровадженню нових ідей, розвитку та змін в галузі одягу та стилю;

- комунікативна, за якою одяг і стиль виражають індивідуальність і соціальний статус особи, а також допомагають спілкуватися з іншими, виражати свої думки та розуміти інших через зовнішній вигляд;

- функція соціального охоплення - підсилює вплив та статус особи в суспільстві, дозволяючи виражати свою індивідуальність;

- забезпечення можливості взаємодії з соціальним оточенням шляхом врахування його норм, зрозуміння модних стандартів, що дозволяє людям легше взаємодіяти та впливати на своє оточення;

- підвищення соціального статусу, що слугує як засіб для вираження соціального статусу та підвищення престижу в суспільстві;

- здійснення функції психофізіологічного розслаблення, яка досягається обранням та носінням модного одягу, що може створювати психологічний комфорт та допомагати відпочити від повсякденних негараздів.

Отже, сутність та важливість філософії моди проявляються у глибокому розгляді та розумінні моди як соціокультурного явища, а філософські принципи висвітлюють її роль у вираженні індивідуальності, впливі на культуру, розширенні соціального впливу, розкритті глибокого змісту та показує, як мода впливає на наше життя та культурну спадщину.

Література

1. Гардабхадзе І. А. Дизайн-проекування. Сучасний одяг: науковий підхід до вирішення проблем дизайну: навч. посіб. / – Київ: Видавничий дім Винниченка, 2013. – 276 с.

2. Лосева М. Теорія моди. Концепції та практики: навч. посіб. / – Київ: Талан, 2021. – 176 с.

3. Мельник М. Т. Індустрія моди: навч. посіб. / – Київ: Ліра, 2017. – 264 с.

4. Скалацька О. Мода як предмет соціально-філософського аналізу: евристичний потенціал / Філософські обрії. – 2016. – № 35. – С. 80–88.